Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 254825

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota sociaal domein 2024

Datum:

Kernboodschap

- Het zorggebruik in Druten laat een stabiel beeld zien, met enkele relevante stijgingen in onder meer specialistische begeleiding en gebruik van jeugd GGZ. De druk op het sociaal domein blijft echter structureel hoog, zowel financieel als inhoudelijk.
- We zien positieve effecten van de gezamenlijke toegang met Wijchen. We blijven investeren in een stevige sociale basis in samenwerking met onze welzijnsvoorzieningen en ouderenbonden. Het sociaal team speelt een cruciale rol in het verbinden van inwoners aan passende ondersteuning.
- De landelijke en regionale druk op specialistische jeugdzorg blijft voelbaar. We volgen hierin het regioprogramma Jeugd en zetten lokaal stevig in op preventie, vroegsignalering en passende ondersteuning in het vrijwillige kader. Hierbij is het uitgangspunt dat we collectieve voorzieningen verkiezen boven individuele voorzieningen.
- Mentale gezondheid van jongeren blijft een aandachtspunt. Druten kent een relatief sterk fundament aan preventieve en vrij toegankelijke ondersteuning, waarmee we inzet van dure voorzieningen al deels voorkomen.
- De vergrijzing, krapte op de arbeidsmarkt en complexere ondersteuningsvragen leiden tot extra druk op de Wmo. Investeren in de sociale basis, mantelzorgondersteuning en dagbesteding blijft daarom essentieel.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
22-11-2023	Informatienota Monitoring Jeugd en Wmo 2022 - Zaaknummer: Z/23/120557

Toelichting

In deze informatienota informeren wij uw raad over de belangrijkste inhoudelijke en beleidsmatige ontwikkelingen binnen de Wmo en jeugdhulp in Druten in 2024. Dit doen we jaarlijks via een uitgebreide monitor en deze begeleidende nota. In deze jaarnota 2024 richten we ons op de trends in zorggebruik, inzet op preventie, het functioneren van het sociaal team en de beleidskoers op lokale en regionale schaal.

1. Toegang en preventie

- Sinds begin 2024 werken Druten en Wijchen met een gezamenlijk toegangsteam. Hierdoor is de werkwijze geharmoniseerd, met als resultaat meer grip op aanmeldingen, kortere lijnen en betere triage.

- De wachttijden bij het sociaal team liggen gemiddeld tussen de 6 en 8 weken, afhankelijk van urgentie en doorstroommogelijkheden. Spoed zaken worden met prioriteit opgepakt.
- De tevredenheid over het sociaal team is hoog: 100% van de ouders/verzorgers van jeugdigen met hulp en 95% van de Wmo-cliënten is tevreden over het contact.
- Het aantal klachten over het sociaal team is laag; slechts vier meldingen in 2024, waarvan slechts één formeel is behandeld.
- Druten heeft een goed functionerend vrij toegankelijk aanbod, onder meer via MeerVoormekaar, MEE Gelderse Poort, POH-Jeugd, jongerencoaches en Ixta Noa.
- Via het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) werkt Druten aan preventie, mentale gezondheid en sociale participatie met een breed palet aan activiteiten en partners.

2. Jeugd

- Het totale aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt in Druten is over het jaar 2024 stabiel, met weinig pieken of dalingen. PGB wordt nauwelijks ingezet (1%), wat wijst op een goed aansluitend gecontracteerd aanbod.
- Pleegzorg blijft de meest ingezette vorm van jeugdhulp met verblijf. Verblijf met behandeling wordt alleen in uitzonderlijke gevallen toegepast.
- We zien een stijgende inzet op dagbesteding jeugdigen, met name als gevolg van schooluitval en ondersteuningsbehoefte bij ouders.
- Binnen de ambulante jeugdhulp is er sprake van langere trajecten en meer uren per cliënt. Tegelijkertijd is het gebruik van ambulante behandeling afgenomen, mede door de inzet van jongerencoaches en schoolmaatschappelijk werk.
- In de jeugd-GGZ zien we een lokale trend die afwijkt van het landelijk beeld: minder cliënten, maar per cliënt wel intensievere zorg. Dit kan betekenen dat Druten hiermee effectiever is in het voorkomen van instroom via preventieve ondersteuning.
- Jeugdbescherming en -reclassering blijven beperkt in omvang. Nieuwe productcodes maken vergelijking met eerdere jaren lastig, maar in de praktijk blijft het aantal opgelegde maatregelen laag.

Mentale gezondheid jongeren (Gezondheidsmonitor GGD 2023):

- 51% ervaart prestatiedruk; 21% voelt zich regelmatig eenzaam; slechts 7% voelt zich vrij om hulp te zoeken. Deze cijfers onderstrepen het belang van het GEM-initiatief (Ecosysteem Mentale Gezondheid), waar Druten in regionaal verband aan meedoet.

3. Wmo

- Het totale zorggebruik binnen de Wmo blijft licht stijgen. Reguliere begeleiding toont een forse stijging, vooral bij aanbieders die geen praktische begeleiding meer inzetten.
- Specialistische begeleiding stijgt eveneens, vooral na de zomer. Praktische begeleiding daalt licht.
- Begeleiding in groepsverband – een kosteneffectief alternatief – neemt helaas af, wat aandacht vraagt.

- Hulp bij het huishouden blijft stijgen, maar wordt door personeelstekorten niet altijd volledig conform indicatie geleverd. De uitnutting ligt op 82%.
- Dagbesteding voor ouderen groeit en loopt 'vol'. Meer deelnemers kiezen voor ochtenddeel. De specialistische variant stijgt sterker, mede door Wlz-vraagstukken.
- De tevredenheid over de Wmo-ondersteuning is goed: inwoners geven gemiddeld een 7,9. 79% geeft aan dat de hulp de kwaliteit van leven verbeterde.

4. *Gezond en Actief Leven Akkoord, Sportakkoord en Integraal Zorgakkoord*

Druten heeft een lokaal Gezond en Actief Leven akkoord vastgesteld in oktober 2023. Dit wordt uitgevoerd in de jaren 2023-2026. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) biedt het fundament voor samenhangend gezondheidsbeleid en een lokale aanpak op het gebied van gezondheid, sport en bewegen, cultuur en sociale basis. Er wordt voortgebouwd op de doelen van o.a. het lokaal Preventieakkoord en lokaal Sportakkoord. Voor de financiering is er één brede Specifieke uitkering vanuit de Rijksoverheid. Lokale initiatieven kunnen een financiële bijdrage aanvragen voor activiteiten die passen bij de ambities van het GALA, hiervoor is in 2024 een aparte subsidieregeling vanuit de gemeente Druten opgesteld. Ook in 2025 kunnen hier aanvragen worden gedaan. Ook bij het Sportakkoord kan subsidie aangevraagd worden. In 2023 en 2024 zijn er verschillende activiteiten en interventies geweest om een gezonde leefstijl en gezondheidsvaardigheden te bevorderen en bewegen en ontmoeting te stimuleren onder alle doelgroepen en specifiek onder inwoners met gezondheidsachterstanden en/of een laag inkomen. Een overzicht van de resultaten vanuit het GALA in 2024 is te vinden in de bijlage.

Op regionaal niveau werken we samen aan de doelen van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Dit akkoord heeft als doel om de zorg ook in de toekomst bereikbaar en betaalbaar te houden. We werken hierin samen met o.a. zorgverzekeraars, zorgpartijen, regiogemeenten en welzijn. Taak voor de gemeenten is om te zorgen voor een goede preventieve aanpak zodat zorgkosten in het medisch domein voorkomen kunnen worden. We werken aan het verstevigen van de 'ketenaanpakken' voor valpreventie, overgewicht bij jeugd en volwassenen, een kansrijke start voor jonge kinderen en welzijn op recept en ontwikkelen regionaal initiatieven om de mentale gezondheid van onze inwoners te versterken. Voor zowel GALA als IZA geldt dat onzekerheid over structurele financiering vanuit het Rijk een struikelblok is. Dit kan ertoe leiden dat niet alle activiteiten voortgezet kunnen worden vanaf 2026.

5. Belangrijke aandachtspunten 2025

- Versterken van de sociale basis met breed en collectief aanbod in samenwerking met welzijn, onderwijs en zorg.
- We werken toe naar een robuust sociaal team, die ook zelf hulp gaat bieden aan onze inwoners.
- We hebben extra aandacht voor jongeren met mentale druk, eenzaamheid en beperkte vaardigheid om hulp te zoeken.

- We blijven investeren in goede toegankelijkheid bij dagbesteding en ondersteuning, bijvoorbeeld bij dementie. Ook is er in het bijzonder aandacht voor de rol van mantelzorgers binnen onze gemeente.
- We zoeken oplossingen voor toenemende druk op huishoudelijke hulp.
- Aanscherping van regionaal beleid met duidelijke keuzes op specialistische zorg, passend onderwijs en beschermd wonen.

Slotopmerking
Deze nota geeft een beeld van het zorggebruik binnen het sociaal domein in 2024 in Druten. Uw raad wordt via de reguliere P&C-cyclus op de hoogte gehouden van eventuele financiële bijstellingen.

Bijlage:

1. Monitorverslag Sociaal Domein Druten 2024
2. Jaaroverzicht GALA 2024